

A tanulmányi munka, a tanulók tudásszintjének ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munkánk fontos eleme, hogy visszacsatolást adjon a teljesítményekről. Ezért az ellenőrzés, értékelés rendszeres, folyamatos és változatos.

Alapelvei:

1. A tantárgyak követelményeit előre közöljük a tanulókkal.
2. Meghatározzuk az elégséges szintet, azaz a követelményminimumot is.
3. Az osztályzatoknak és az értékelés minden formájának visszajelző és nem minősítő funkcióját emeljük ki.
4. A tanulók tudásszintjének ellenőrzésében kiemelt szerepe kell, hogy legyen a szóbeli feleletnek, ezért törekszünk arra, hogy minden diáknak minden közismereti tárgyból tanévenként legalább 1-2 (3-5 perces) összefüggő felelete legyen.

Formái:

1. gyűjtőmunkák
2. szóbeli felelet
3. fogalmazások
4. házi dolgozatok
5. gyakorlati feladatok
6. kisebb anyagrészt tartalmazó dolgozat
7. nagyobb vagy több témakört átfogó dolgozat (témazáró)
8. feladatlapok
9. projektmunkák
10. memoriterek

A feleletek, dolgozatok számszerű minősítését szóbeli vagy írásbeli értékelés is kiegészítheti.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel értékelünk. A tanuló „kiválóan megfelelt”, „jól megfelelt”, „megfelelt” illetve „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap minden tantárgyból.

Ezen kívül az 1. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével is értékeljük.

Ezeket az értékelő lapokat a 2.sz. melléklet tartalmazza.

A 3-12. évfolyamokon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg, ez vonatkozik a 2. évfolyam év végi osztályzataira is.

A tanulók tudásszintjének ellenőrzése a tanítási órákon folyamatosan, értékelése év közben érdemjegyekkel, félévkor és év végén osztályzattal történik: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).

A tanulók havonta lehetőleg egy érdemjegyet, alacsony óraszámú tantárgyak esetén félévenként minimum 3 érdemjegyet kapnak.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni, amely tükrözze a fejlődést is. Félévkor számmal az e-ellenőrzőbe, év végén betűvel a

bizonyítványba írjuk be, kivételt képeznek az 1. évfolyam és a 2. évfolyam félévi értesítője, és az 1. évfolyam bizonyítványa, melyek szöveges értékelést tartalmaznak.

Az iskolában folyó nevelés és oktatás egyik fő feladata, hogy a tanulókat felkészítse a középiskolai továbbtanulásra, illetve a közép- és emelt szintű érettségi vizsga letételére. Az ehhez szükséges követelményeket évfolyamokra lebontva a tantervek tartalmazzák. A tantárgyi osztályzatokhoz szükséges követelményszintet a tantárgyi részletes tanterv rögzíti.

Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

A házi feladat a tananyag elmélyítését, kiegészítését, továbbfejlesztését, esetenként előkészítését szolgálja. Eszköz, melynek segítségével az önálló tanulási képesség kialakul. Az 1-4. évfolyamon az egy osztályban tanítóknak közösen és fokozatosan kell megismertetni azokat a tanulási szokásokat és technikákat, amellyel e cél megvalósul.

Ennek érdekében a következő szempontokat kell figyelembe venni a házi feladatok meghatározásánál:

- Elsődleges célja a fejlesztés és nem a tananyag pótlása
- Legyen a gyerekek életkorához szabott
- Rendelkezzen megfelelő előkészítettséggel
- Biztosítsa a megoldhatóságot
- A tanuló lehetőleg kapjon azonnali visszajelzést, tehát legyen könnyen ellenőrizhető
- Épüljön a tanórai anyagra
- Mind mennyiségben, mind minőségben biztosítson arányos terhelést
- Ha szükséges, legyen differenciált
- Vegye figyelembe a tantárgy sajátosságait és óraszámát
- Lehet kötelező és szorgalmi része
- A memoriter tanulására legyen elegendő idő, ne egyik napról a másikra kérjük
- Esetenként ösztönözzön a kitekintésre, bújázkodásra
- Hétfvégére minimális és csak a legszükségesebb legyen

Az 5-12. évfolyamon a házi feladatok meghatározásával kapcsolatban az alábbiakat vesszük figyelembe:

Péntekről hétfőre, valamint a tanítási szünetek idejére az általános iskolában és a gimnáziumban nem adunk nagyobb mértékű házi feladatot, mint a szokásos hétköznapokon.

Ellenőrzés az általános iskolában:

Amennyiben a tanuló félévenként és tantárgyakként 1 alkalommal óra elején jelenti a házi feladat hiányát, ez nem jár elégtelen osztályzattal. Egyéb esetekben öt hiányzó házi feladat egy elégtelen osztályzat.

Ellenőrzés a gimnáziumban:

Elégtelen osztályzat jár a házi dolgozat értékű feladatok hiányáért.

Jogosult a tanuló a legalább 1 hetes hiányzást követő szakórán a felelés alól felmentést kérni. Rövidebb hiányzás esetén az érkezést követő napon már számon kérhető.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, korlátai, rendje

Az írásbeli beszámolók rendszere az 1-4. évfolyamon

Az iskolai írásbeli beszámoltatások történhetnek diagnosztikus, formatív és szummatív céllal.

Diagnosztikus beszámoltatás

A diagnosztikus mérés célja a helyzetfelmérés egy folyamat elején vagy végén.

(Pl. tanév elején vagy nagyobb témakörök végén.) Ebből adódóan ez a beszámoltatási forma bővebb anyagrészt feltételez. Mivel itt a cél annak feltárása, hogy az osztály vagy az évfolyam milyen mértékben sajátította el az adott tananyagot, ajánlatos azt kisebb egységekre bontani. Ezzel lefedhető az egész témakör, ugyanakkor érdemes differenciáltan megírtni. Így minden csoportnak másféle feladatsor jut, tehát nem hasonlítható össze a tanulók teljesítménye. Diagnosztikus beszámoltatásnál osztályzat nem adható.

Formatív beszámoltatás

A formatív írásbeli beszámoltatás az 1-4. évfolyamon is történhet előzetes bejelentés nélkül, mivel csak 1-2 tanóra anyagára tekint vissza.

Célja, hogy rövid távú visszajelzést kapjunk arról, léphetünk-e tovább a tananyagban. A továbbhaladás szempontjából fontos értékelési forma.

Szummatív beszámoltatás

A tanuló tudásának értékelésében a szummatív írásbeli beszámoltatás eredménye a meghatározó, mivel ezzel állapítható meg, milyen szinten sajátította el a tantervi követelményeket. Mivel egy folyamat végén történik, összehasonlítást biztosít mind a tantervi elvárásokkal, mind a tanulók teljesítménye között. Ezért ehhez vagy egységes, vagy lényegi eltérést nem tartalmazó feladatsorok szükségesek.

Az egyes tankönyvcsaládokhoz tartozó előre nyomtatott feladatlapok is többnyire szummatív funkciót töltenek be, tehát mind ezek, mind a tanítók által összeállított feladatlapok felhasználhatók.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai

1-4. évfolyamon naponta csak egy dolgozat íratható.

A továbbiakban a tanulók tudásának értékelésében fontos szummatív beszámoltatási forma szerepéről, súlyáról lesz szó tantárgyanként lebontva.

Írás-magyar nyelvtan

Írás 1. osztály:

Évente háromszor:

A betűtanítás után, a mondatírás megtanulásakor és a tanév végén.

Magyar nyelvtan 2-4. osztály:

A témakörök (3-4. osztályban a szófajok) lezárása után nyelvtani, illetve ezzel egy időben a témakörök szavait hangsúlyozottan tartalmazó helyesírási dolgozat + tanév végi felmérő.

Eredményük piros színnel kerül az e- naplóba.

Magyar nyelvtanból az írásbeli beszámoltatás a tanuló értékelésében domináns.

Magyar irodalom:

Szövegértés 1-4. osztályban évente 3-szor.

1. osztály: A betűtanítás végén, a 3-4 mondatnyi terjedelmű szövegolvasási képesség megszerzése után és tanév végén.

2-4. osztály: Évente 3-szor (tanév elején, félévkor és tanév végén)

Eredményük pirossal kerül az e- naplóba.

Fogalmazás:

3-4. osztály: 2 illetve 3 ellenőrző dolgozat tanévenként.

Az e- naplóba az érdemjegy fekete színnel kerül.

Magyar irodalomból az írásbeli beszámoltatás súlya a tanuló értékelésében:

1-2. osztályban: kb. 25%

3-4. osztályban: kb. 50%

Természetismeret 1-4. osztály

A témakörök és a tanév végén. Az osztályzott tanulóknál az érdemjegy piros színnel kerül az e- naplóba.

A szóbeli beszámoltatáson túl a gyűjtőmunkának is szerepe van, ezért az írásbeli beszámoltatás súlya az értékelésben kb. 50%

Matematika 1-4. osztály

A témakörök végén, kiegészítve a folyamatos ismétlés anyagával, + félévkor és tanév végén. Az osztályzott tanulóknál az érdemjegy az e- naplóba pirossal kerül.

Az értékelésben betöltött súlya domináns.

A szummatív értékelés ponthatárai az alsó tagozaton humán és reál tantárgyakból egyaránt:

5	100-91%
4	90-81%
3	80-65%
2	64-51%
1	50-

Az 5-12.évfolyamon:

Az írásbeli dolgozatok írásának időpontját a tanulókkal előre közöljük. A kisebb anyagrészt tartalmazó dolgozatot legkésőbb az azt megelőző órán, az összefoglaló dolgozatot legkésőbb a dolgozatírás előtt 1 héttel. Az utóbbit rendszerezés, összefoglalás előzi meg a tanítási órákon.

Az összefoglaló dolgozatokból félévenként legalább egyet íratunk az alábbi tantárgyakból:

magyar irodalom
történelem
idegen nyelvek
matematika
fizika
kémia
biológia
földrajz

A tanulók felesleges megterhelését elkerülendő, a szaktanár a tervezett és bejelentett dolgozatot az e- naplóban beírással előre jelzi. Naponta kettőnél több dolgozatot az egyes osztályok számára nem tervezünk, és nem íratunk. (Lehetőleg még röpdolgozatot sem.)

A dolgozatjavítási határidő maximum 15 munkanap, s a dolgozatot a tanuló (az összefoglaló kivételével) visszakapja.

Értékelés idegen nyelvekből

Az idegen nyelvek oktatása során az értékelés mindhárom típusát (diagnosztikus, formatív, szummatív) alkalmazzuk. A diagnosztikus értékelés a tanév elején megjelenő **bemeneti tesztekben** nyilvánul meg, melyre osztályzatot nem kapnak a tanulók, hanem százalékos formában kapják a visszajelzést. Ezt a mérés év végén megismételjük egy **kimeneti teszttel**, melynek célja szintén a tanulók informálása arról, hogy mennyit fejlődtek a tanév végére. Az év eleji és az év végi tesztek formái elsősorban a feleletválasztós tesztek, fogalmazások. A bemeneti teszteknel általában a kollégák együtt dolgoznak ki feladatsorokat, melyeket az azonos évfolyamon és/vagy azonos tudásszinten lévő tanulók kapnak meg. A bemeneti tesztek eredménye alapján történik angol nyelvből a **tudásszint szerinti csoportbontás**. A csoportok félévente-évente átjáthatók, így pontosabb és egyénre szabott fejlődési lehetőséget biztosítunk minden tanulónknak.

A formatív értékelés a tanítási-tanulási folyamat szerves és egyénileg tervezett velejárója, szerepe az eredmények részletes feltérképezése, a gyakori visszajelzés, és az elmaradások korrigálása.

A formatív értékelés célorientált és közvetlenül összefügg a tanulóra érvényes célokkal. Elvárás, hogy információt nyújtson az adott tanuló tanulási folyamata következő lépéseivel kapcsolatos tanári döntéshozatalhoz. Formái:

1. *A tanulók tanulási módjainak megértése.*

A tanulást segítheti többek között a metakognitív módszerek tudatos alkalmazása.

Vannak olyan stratégiák, technikák, amelyekkel bizonyos tanulási módok mintegy „felülről vezérelhetők”, rálátással a saját tanulási folyamatunkra. Ilyen lehet például a problémamegoldás lépéseinek rögzítése és tudatos követése.

2. *A tanulás egyéni tanulási szükségletekhez igazítása.*

Különböző módszerek lehetségesek, például az elbeszélő gondolkodás, a kooperatív tanulás technikái, a tanulási tartalom gazdag kontextus rendszerbe illesztése.

3. *A jobb teljesítmény és az esélyegyenlőség elősegítése a kulturális és az egyéni különbségek felismerésével.*

A gyakorlati megvalósítás során törekszünk arra, hogy a tanuló érezze magát biztonságban akkor is, ha hibázik (a hiba természetes, felismerése a tanulás). Fontos a tiszta, világos tanulási célok, követelmények meghatározása. A tanulási folyamatot így az egyéni szükségletekhez tudjuk igazítani.

Technikái:

- Portfóliók
- Visszajelzések,
- Megbeszélések,
- Kérdések,
- Rávezetés,
- Tanulói önértékelés,
- Társak értékelése,
- Csoportmegbeszélés,
- Követelmény minták, példatárak alkalmazása,
- Diagnosztikus teszt

Mindemellett az idegen nyelveknél fontos íráskészség vizsgálatánál rendszeresen írásbeli értékeléssel, a tanulók órai munkájának szóbeli értékelésével, a házi feladatok és az önálló kiselőadások, bemutatók rendszeres értékelésekor alkalmazzuk ezt az értékelési formát. Egyre inkább igyekszünk online feladatokat is igénybe venni a formatív értékeléseknél.

A szummatív értékelés célja, hogy összehasonlítsa a tanuló jelenlegi eredményeit saját korábbi eredményeivel, vagy – gyakran – az ő eredményeit a többi osztálytársáéval vagy kortársával. A tanulók egy csoportja eredményeinek összehasonlítása betekintést adhat az egyes tanulók egyéni relatív előmenetelébe, fejlődésébe.

A szummatív értékelés a következők szerint zajlik:

- **0-39% = elégtelen**
- **40-59% = elégséges**
- **60-74% = közepes**
- **75-89% = jó**
- **90-100% = jeles**

Ezt a skálát alkalmazzuk a röpdolgozatoknál és a témazáró dolgozatoknál is.

Az érettségi és az iskolánkban alkalmazott ún. „kisérettségi” előtt álló tanulók esetében, amennyiben érettségi típusú feladatokat értékelünk, az értékelés alapja az érettségi során aktuálisan alkalmazandó skála.

Tanulói portfólió a gimnáziumban

A 2017/18-as tanévtől kezdődően igyekszünk elektronikus formában a tanulókról fejlődési portfóliót készíteni, ami a tanulók által elvégzett gyakorlati munkák (online feladatok) összessége. A portfólió elektronikus, vagy részben elektronikus, ami egy olyan tárhely, amelybe a tanulók a készített munkáikat elektronikusan feltölthetik. A tanítási/fejlesztési célból készített portfólió az egyes tanulók tanulási folyamatát, tevékenységeit, előrehaladását dokumentálja. E gyűjtemény lefedheti egy tantárgy adott időszakát, egy téma interdiszciplináris feldolgozását, egy projekt egészét stb. Az így összegyűjtött produktumok, feljegyzések, amellyel, hogy átláthatóvá teszük az egész tanulási folyamatot, lehetőséget adnak a rendszeres visszajelzésre, visszacsatolásra, illetve tanulói önreflexióra. Emellett iránymutatóul is szolgálhatnak a tanítás/fejlesztés további tervezéséhez.

Értékelés a reál tantárgyakból

Matematikából a negyedik évfolyam végén diagnosztikus mérést végzünk, melynek eredménye alapján képesség szerinti csoportbontásban folytatódik a matematika oktatása az ötödik évfolyamon.

Az ötödik és a hatodik évfolyamon bemeneti, diagnosztikus számolási készség szintfelmérést íratunk. A kapott eredmények alapján meghatározzuk a fejlesztendő területeket.

Minden tanév végén a felső tagozaton szummatív értékelést végzünk az adott évfolyam tananyagából év végi felmérés formájában.

A kilencedik évfolyamon szeptemberben bemeneti diagnosztikus mérést végzünk, ami információt ad arról, hogy milyen feltételekkel kezdik meg a tanulók a gimnáziumi tanulmányaikat.

Az értékelés három alapvető területét a diagnosztikus, formatív és szummatív értékelési eljárást alkalmazzuk az oktatási folyamat egészében.

A minősítő értékelés fajtái, félévenkénti **minimum** jegy gyakorisággal:

Értékelési forma	Matematika a db/félév	Fizika db/félév	Informatika a db/félév	Kémia db/félév	Biológia a db/félév	Földrajz z db/félév
Témazáró	2	1	1	1	1	1
Felelet írásban- szóban	2	2	1	1	1	1
Órai munka	1	1	1	1	1	1
Kiselőadás/Szorgalmi	igény szerint	igény szerint	igény szerint	igény szerint	igény szerint	igény szerint
Projektmunka	igény szerint	igény szerint	igény szerint	igény szerint	igény szerint	igény szerint

Az informatika speciális tantárgy, itt inkább gyakorlati feladatok vannak pl.: rajzok, prezentációk.

Dolgozatok ponthatárai:

Osztályzat	Ált. isk. MATEMATIKA	Gimnázium MATEMATIKA	Ált.isk.-Gimn. FIZIKA	Ált.isk.-Gimn. INFORMATIKA
5	90-100 %	90-100%	90-100%	90-100%
4	75-89%	75-89%	75-89%	75-89%
3	55-74%	50-74%	50-74%	50-74%
2	35-54%	35-49%	35-49%	30-49%
1	0-34%	0-34%	0-34%	0-29%

Osztályzat	Ált. isk. TERMÉSZETISMERET	Ált.isk.- Gimn. KÉMIA	Ált.isk.-Gimn. FÖLDRAJZ	Ált.isk.-Gimn. BIOLÓGIA
5	85-100%	86-100%	85-100%	85-100%
4	70-84%	71-85%	70-84%	70-84%
3	55-69%	51-70%	55-69%	55-69%
2	40-54%	34-50%	40-54%	40-54%
1	0-39%	0-33%	0-39%	0-39%

Az elégséges jegy eléréséhez a tantárgyi minimum követelményt kell teljesíteni.

Értékelés a humán tantárgyakból

Az értékelésnek meghatározó szerepe van az oktató-nevelő munkában és a tanítási-tanulási folyamat tervezésében is. Az értékelés mindhárom formáját használjuk a különböző tantárgyak tanítása során. A 9. évfolyamon magyar nyelvből diagnosztikus méréssel jutunk információhoz arról, hogy mit sajátítottak el az általános iskolában, ill. mik a fejleszhető területek. A tanév folyamán számtalan alkalommal végzünk formatív és szummatív értékelést.

A minősítő értékelés fajtái, félévenkénti **minimum** jegy gyakorisággal:

Értékelési forma	Magyar irodalom db/félév	Magyar nyelv db/félév	Történelem db/félév	Etika
Témazáró	2	2	2	-
Felelet írásban-szóban	2	1	1	-
Órai munka	1	1	1	1
Kiselőadás/Szorgalmi	igény szerint	igény szerint	igény szerint	1
Projektmunka	igény szerint	igény szerint	igény szerint	1

Az etika speciális tantárgy, itt inkább gyakorlati feladatok vannak pl.: rajzok, prezentációk.

Dolgozatok ponthatárai:

Osztályzat	Ált. isk. Magyar (TÉMAZÁRÓ)	Gimnázium Magyar és történelem (TÉMAZÁRÓ)	Ált. isk. Történelem (TÉMAZÁRÓ)	Ált.isk. Magyar és történelem (RÖPDOLGOZAT)
5	90-100 %	82-100%	90-100%	85-100%
4	76-89%	65-81%	75-89%	76-84%
3	56-75%	48-64%	60-74%	61-75%
2	41-55%	31-47%	40-59%	51-60%
1	0-40%	0-30%	0-39%	0-50%

Osztályzat	Gimn. Magyar és történelem (RÖPDOLGOZAT)	Ált. isk. TOLLBAMONDÁS (HIBAVONALAK) kb. 10 mondatban	Gimn. TOLLBAMONDÁS (HIBAVONALAK) kb. 1 (A4) oldalnyi szöveg
5	88-100%	0-5	0-3
4	75-87%	6-10	4-7
3	63-74%	11-15	8-12
2	51-62%	16-20	13-17
1	0-50%	21-	18-

Az elégséges jegy eléréséhez a tantárgyi minimum követelményt kell teljesíteni.

A magatartás és szorgalom értékelése

Az 1. évfolyamon tanév végéig, illetve a 2. évfolyamon az első félévben szöveges értékeléssel, majd a 2. évfolyam második félévétől a 12. évfolyamig a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

A magatartás és szorgalom osztályzatokat félévkor és év végén az osztályfőnök állapítja meg az osztályban tanító tanárok, valamint az osztály diákönkormányzatának véleménye

figyelembevételével. Vitás kérdésekben az osztályban tanító tanárok egyszerű szótöbbsége dönt, egyenlő szavazatmegoszlás esetén az osztályfőnök.

A magatartás minősítése:

5 (példás), 4 (jó), 3 (változó), 2 (rossz)

Ezzel a jeggyel a tanuló – életkori sajátosságainak figyelembe vételével – tanórai és tanórán kívüli viselkedését, társaihoz, tanáraihoz való viszonyát (beszédstílus, tiszteletadás), a házirendben megfogalmazottak betartását, a közösségi munkáját értékeljük, és az iskolán kívüli programokon fegyelmezettségét, önfegyelmét, felelősségérzetét. Az igazolatlan hiányzás a magatartás jegyben is megmutatókozó elmarasztalást von maga után.

A szorgalom minősítése:

5 (példás), 4 (jó), 3 (változó), 2 (hanyag)

Ezzel a jeggyel a tanuló tanórai, otthoni munkáját, - képességeinek, körülményeinek figyelembevételével – teljesítményét, kötelességtudatát, a tanórán kívüli önálló ismeretszerzés iránti igényét, többletmunkáját értékeljük.